

Pieminot Juri Rūti (1947–2014)

RUSLANS MATROZIS,
matruslv@inbox.lv

Šogad augustā Papes Ornitoloģiskās stacijas¹ aktīvākajam darbiniekam un praktiskajam vadītājam Jurim Rūtem būtu apritējis 70 gadu. Diemžēl viņš nav sagaidījis šo jubileju. Savas dzīves vairāk nekā 20 gadus (1963.–1985. g.) viņš ir veltījis putnu pētīšanai un Latvijas Valsts universitātes Zooloģijas muzeja zinātnisko kolekciju papildināšanai. Par Jura Rūtes dzīves gaitām līdz šim ir maz kas publicēts (Matrozis 2007; Lipsbergs 2009, 2016), tāpēc šajā piemiņas rakstā gribētu plašāk pastāstīt par viņa aktivitātēm ornitoloģijā, ieskicējot galvenos viņa darbības virzienus un rezultātus.

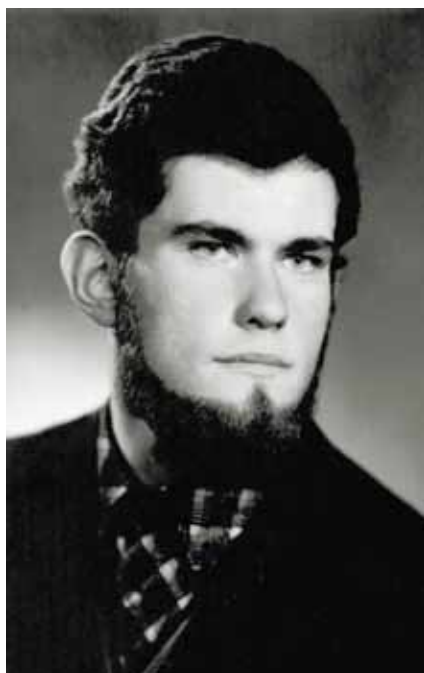

Foto no J. Lipsberga arhīva

Juris Rūte. 18.03.1970.

Juris Andris Rūte dzimis Rīgā 1947. gada 27. augustā. No bērnības viņu vilināja dabas vērošana, īpaši putni, tāpēc 16 gadu vecumā (1963. gadā) viņš ir kļuvis par brīvprātīgo putnu gredzenotāju. Domājams, ka gredzenus saņēmis un kontaktus uzturējis ar Latvijas Valsts universitātes Zooloģijas muzejā (turpmāk – LVU ZM) strādājošo ornitologu Pēteri Blūmu (dz. 1938). Aktīvais jauneklis tika pamanīts, un nākamais dzīves pavērsiens notika 1967. gadā, kad

¹ Vairākos avotos ornitoloģiskajai stacijai tiek lietots nosaukums “Papes Ornitoloģiskais stacionārs”, bet autors šajā rakstā pieturējies pie pašreizējā nosaukuma – “Papes Ornitoloģiskā stacija”.

LVU ZM ornitologi P. Blūms un Jānis Baumanis (1940–2006) Papes ciemā kāpās uzsāka masveida putnu gredzenošanu. Juris Rūte bija viens no pirmajiem palīgiem, kas aktīvi iesaistījās gan saimnieciskajos darbos (tiklu un gredzenu izgatavošanā), gan arī putnu ķeršanā un gredzenošanā. 1969. gadā viņš uzsāka darbu LVU ZM par taksidermistu, kur nostrādāja sešpadsmit gadu. Tālāk par to visu detalizētāk.

Darbs LVU Zooloģijas muzejā (1969–1985)

Padomju varas pirmajās desmitgadēs Latvijas Valsts universitātes struktūrvienību zooloģiskās kolekcijas atradušās Zooloģijas katedras paspārnē Alberta ielā 10 (padomju gados – Fr. Gaiļa iela), bet par tām rūpējās tikai viens darbinieks – laborants Oskars Lapsiņš (1925–1961). Pateicoties Zooloģijas katedras vadītājam, profesoram Jānim Lūsim (1897–1979), kā arī Bioloģijas fakultātes dekānes Ritas Eglītes (dz. 1927) un LVU rektora Jāņa Jurgena (1900–1983; rektors 1941 un 1949–1962) pūlēm, 1961. gadā pie Zooloģijas katedras tika nodibināta atsevišķa apakšstruktūra – Zooloģijas muzejs, kurā sākotnēji tika izveidotas divas štata vietas. Tās ieņēma ornitologs P. Blūms un entomologs Viktors Šmits (1912–1989) (Piterāns, Pētersons 1989). Pakāpeniski muzejā strādājošo speciālistu skaits palielinājās, 1966. gadā dar-

bā pieņemts arī ornitologs Jānis Baumanis, ar laiku tika izveidotas pamatekspozīcijas, un 1969. gada 8. februārī muzejs oficiāli atklāts apmeklētājiem. Muzeja štatam bija vajadzīgs taksidermists, Jurim Rūtem bija iemaņas putnu preparēšanā un minētā muzeja kolekcijas papildināšanā (pirmie viņa sagatavotie putni datēti ar 1963. gadu), tāpēc 1969. gada sākumā tieši viņš pieņemts šajā vakancē (Velce 1969). Oficiāli viņš strādāja par laborantu, vēlāk – par vecāko laborantu, bet faktiski pildīja taksidermista pienākumus, papildinot muzeja kolekcijas, galvenokārt ar putnu ādiņām, vācis arī putnu olas un izgatavojis izbāžņus. Ar laiku viņš vairāk specializējās tieši putnu ādiņu sagatavošanā, par ko liecina fakts, ka mūsdienās Zooloģijas muzeja fondos glabājas 314 Jura Rūtes veidotas putnu ādiņas (sākot no zīlītēm, putnu mažuļiem līdz lielākiem putniem)². Dažas J. Rūtes sagatavotas putnu ādiņas ir arī Latvijas Dabas muzeja fondos³.

² Pēc LU Zooloģijas muzeja vadītāja Aivara Petriņa sniegtās informācijas (e-pasta vēstule no 12.05.2017.).

³ Jura Rūtes pirmā sieva (1970–1975) bija Tatjana Tomane (22.02.1948.–1987.), kura periodā no 01.07.1968. līdz 23.02.1987. strādāja Taksidermijas laboratorijā Latvijas Valsts Dabas muzejā, specializējoties putnu un sīko zīdītāju izgatavošanā (aroda pamatus apguvusi LVDM Jauno naturālistu pulciņā). Ir zināms, ka 1970. gadu pirmajā pusē viņi abi braukuši uz Papi pēc putniem abu muzeju fondu papildināšanai. Domājams, ka caur viņu J. Rūtes sagatavotas putnu ādiņas arī nonāca Latvijas Dabas muzeja krājumā.

Kopš 1970. gada sezonas putnu ķeršana uzsākta arī Papes ezera rietumu piekrastes niedrājā. Juris Rūte, pārbaudot tiklus. Ap 1970. g.

Zinātniskā materiāla iegūšanai viņš pats brauca dabā, kur meklēja ligzdas, ķēra vai šāva vajadzīgo sugu putnus. Spriežot pēc datiem uz etiķetēm, viņš pārsvarā apmeklēja ornitologu darbības stacionāra vietas – Engures ezeru, Papes ciemu un Skrundas zivju diķus, retāk braucis arī citur, piemēram, uz Strenčiem, Olaini, Klīves mežniecību, Talsu apkārtni, Carnikavu (Gaujas grīvu), Baldoni, Jaunķemeriem, Lapmežciemu, Ļaudonu, Kuldīgu, Ikšķili, Babītes ezeru un Rīgu. Paraleli taksidermista darbam J. Rūte arī vadīja interesentiem ekskursijas muzejā, palīdzēja studentiem.

Zinātniskās intereses, publikācijas, dalība konferencēs

Juris Rūte ir viens no pirmajiem un ilglaicīgākajiem Papes ornitoloģiskās stacijas darbiniekiem/vadītājiem, kas **lauka darbos tur aizvadījis 18 (!) rudens migrācijas sezonas pēc kārtas** – no 1967. līdz 1984. gada sezonai (ieskaitot) (Baumanis 1986). Arī visa viņa zinātniskā darbība un intereses ir saistītas ar pētījumiem, kuri veikti šajā vietā, galvenokārt par rudens periodā migrējošo putnu ķeršanas, gredzenošanas un

uzskaišu rezultātiem. Faktiski jau 1966./67. gada ziemā Juris Rūte tika “savervēts” palīgos izgatavot alumīnija gredzenus, lai nākamajā sezonā varētu veikt putnu masveida gredzenošanu⁴. Periodā no 1963. līdz 1984. gadam viņš kopskaitā apgredzenojis 5257 putnus (un 20 sikspārņus), bet daudz palīdzējis arī, gredzenojot ar Papes stacijas gredzeniem, kuri netika ieskaitīti “personīgajā bilancē”⁵. Sākot ar 1968. gadu, J. Rūte, para-

⁴ Latvijas Ornitoloģiskās stacijas darbības periodā no 1924. līdz 1943. gadam putnu gredzeni tika iepirkti Vācijā (piemēram, 1943. gadā iepirkums bijis kompānijā “J.Hoff & Co” (Lüdenscheid)). Padomju gados ar gredzenu pasūtīšanu centralizēti nodarbojās PSRS Gredzenošanas centrs Maskavā, bet, pieaugot gredzenoto putnu apjomam, parādījās gredzenu deficīts. Tāpēc tika pieņemts lēmums izgatavot gredzenus saviem spēkiem. Sākumā izmantoja gredzenus ar adresi “Moskva”, bet ap 1970. gadu igauņu kolēģi pirmie pārgāja (jeb atjaunoja pirmskara tradīciju) uz gredzeniem ar vietējo adresi “Estonia Matsalu”. Tiem sekoja arī latvieši, atjaunojot gredzenus ar adresi “Latvia Riga”. Saistībā ar gredzenu izgatavošanu ir arī informācija, ka tieši Juris Rūte bija dabūjis metāla štances (sarunājis ar paziņām, kuri tās bija izgatavojuši VEF rūpnīcā), ar kurām manuāli (ar āmuru sitot katru numuru) izgatavoja putnu gredzenus. Tam sekoja gredzenu izgriešana un salocīšana. Jāatzīmē, ka šādu manuāli izgatavotu gredzenu kvalitāte bija atkarīga no konkrētā gredzenu izgatavotāja prasmēm, reizēm tā bija visai slikta, īpaši mazā izmēra gredzeniem. Atpakaļ uz rūpnieciski ražotiem gredzeniem Latvija gandrīz pilnībā pārgāja 1991. gadā, kad dāvinājuma veidā no zviedru kolēģiem tika saņemta pirmā rūpnieciski ražotu gredzenu partija.

lēli gredzenošanas darbam, šāva putnus Papes jūrmalā un kāpās LVU ZM kolekcijas papildināšanai, galvenokārt spalvu maiņas pētīšanai. Atgādināšu, ka putnu šaušana zinātniskajiem mērķiem stingri aizsargātajā PSRS rietumu robežā, neskatoties uz atļaujām no attiecīgajiem valsts dienestiem, katru sezonu bija jāsaskaņo ar robežsargiem. J. Rūte ir piegājis šim procesam radoši, proti, ar ausainās pūces izbāzni viņš devies pie robežsargu posteņa vadītāja, uzdāvinājis pūci un palūdzis atļauju veikt putnu šaušanu. Atļauja tika dota, par ko liecina J. Lipsberga ieraksts dienasgrāmatā (25.08.1971.): “J. Rūte izdabūjis no robežsarga priekšnieka (majora) atļauju iet jūrā peldēties un arī savākt savus pludmalē nošautos putnus. (Tas kā atlīdzība par izbāzto pūci.) Rūte pludmalē nošāvis jau 3 kuitalas un dažas kaijas.”

Divdesmit gadu periodā, no 1968. līdz 1987. gadam, Juris Rūte

⁵ Ir jāpiebilst, ka 1967. gadā gredzenošanas pārskatos putnu ķeršanu nosauca par “Operācija “Pape” (LVU)”, bet ar nākamo – 1968. gadu Papes stacijā tika uzlikts Ribačija tipa murds (1. variants, kas kalpoja līdz 1973. g.), stacija pievienojās starptautiskai putnu migrāciju pētīšanas programmai “Baltic operation”, kuru uzsāka poļu kolēģi 1960. gadā (tā turpinās līdz mūsdienām).

Foto: R. Mātrozis

Ar putnu preparēšanu Juris Rūte nodarbojās vismaz kopš 1963. gada. Attēlā: lielās čakstes ādiņa no Latvijas Dabas muzeja fondiem, fotografēts 21.10.2016.

ir autors vai līdzautors 26 ornitoloģiskajām publikācijām. Vairākkārt ir bijis viens no līdzautoriem **apkopojošajiem pārskatiem par putnu gredzenošanas rezultātiem Papes stacijā**: 1968. g. (Blūms u.c. 1970), 1969.–1970. g. (Blūms u.c. 1971), 1971.–1972. g. (Lipsbergs, Rūte 1972, 1973). Pēc tam astoņus gadus šādi pārskati netika publicēti un atsākti periodā no 1981. līdz 1987. gadam, drukājot igauņu Matsalu nacionālā parka izdevumā "Loodusevaatlusi". J. Rūte ir līdzautors šādiem pārskatiem par 1981.–1984. g. sezonām (Baumanis, Rūte 1981; Baumanis u.c. 1985a, 1985b, 1987). Viņš arī autors un līdzautors rakstiem (konferenču tēzēm) par dažādiem putnu rudens migrācijas jautājumiem (Блум и др. 1970; Липсберг, Руте 1974; Руте 1978; Baumanis, Rūte 1986; Pyre, Бауманис 1986).

Darbojoties šajā stacijā, J. Rūte pievērsa lielāku uzmanību tieši **zilīšu migrācijas pētījumiem**, pats vai kopā ar līdzautoriem publicējot virkni rakstu (konferenču tēžu) par šīs grupas putniem (Липсберг, Pyre 1972, 1975; Pyre 1976, 1981,

1983a; Rute 1985). Paralēli darbam J. Rūte uzsāka mācības LVU Bioloģijas fakultātē, kuru 1980. gadā absolvēja ar diplomdarbu par lielās zilītes migrāciju pētījumiem (Pyre 1980; darba vadītājs J. Baumanis). Ir zināms, ka vēlākos gados J. Rūte vāca informāciju par zilīšu migrāciju arī disertācijai, bet šo darbu nav uzrakstījis. 1983. gadā pārskatā par Latvijas ornitofaunu J. Rūte publicēja pārskatus par 14 zvirbuļveidīgo putnu sugām (Pyre 1983b). Atsevišķā rakstā ir publicētas ziņas par t.s. hibrīda zilīti *Parus pleskei* – hibrīdu starp zilzilīti *Parus caeruleus* un gaišzilo zilīti *Parus cyanus*, kuru 18 lauka sezonu periodā Papes stacijā (1967–1984) noķēra tikai četras reizes (05.10.1975., 11.10.1977., 24.10.1981., 03.10.1984.), rokās apskatot 20 906 zilzilītes (Rūte 1986). Pēdējie trīs eksemplāri tika ievākti, to ādiņas mūsdienās glabājas LU Zooloģijas muzejā.

No citām putnu sugām J. Rūte ir ziņojis par Seivi ķauķa *Locustella luscinioides* pirmajiem novērojumiem Latvijā, kad 1971. gada sezonā (31.08. un 21.09.) Papes ezera niedrājā noķerti divi īpatņi,

kuri tika ievākti LVU ZM kolekcijai (Pyre 1971). Jāatzīmē, ka 1972. gada rudenī turpat noķerti jau 46 šīs sugas īpatņi (Lipsbergs, Rūte 1973), tajā pašā gadā tika pierādīta arī ligzdošana Latvijā (Липсберг, Приедниекс 1975).

Rakstijis par riekstrožu migrāciju (Pyre 1982), siļu migrācijas gaitu Papē 1968.–1981. gadā (Rūte 1984a) un atsevišķu rakstu veltījis dzilnīša Sibīrijas pasugas *Sitta europea asiatica* īpatņa noķeršanai Papē 1983. gadā. Toruden periodā no 17. septembra līdz 27. oktobrim kopā noķerti 19 jaunie dzilnīši, kas 3,2 reizes pārsniedza vidējo šīs sugas noķeršanas līmeni (1967–1983). Starp tiem 17. oktobrī noķerta jaunā mātīte, kura noteikta kā Sibīrijas dzilnīša pasuga (Rūte 1984b). Savukārt studentu vajadzībām 1972. gadā LVU Zooloģijas muzejā izdots J. Rūtes un J. Lipsberga sastādīts Latvijas putnu sistematiskais saraksts (Rūte, Lipsbergs 1972).

Jāatzīmē, ka Juris Rūte aktīvi piedalījies dažādās ornitologu konferencēs: 7. Baltijas ornitologu konferencē (Rīga, 1970. g.), 8. Baltijas ornitologu konferencē (Tallina,

Juris Rūte Cenas tīreļa ornitofaunas izpētes ekspedīcijā, 11.05.1969.

1972. g.), 6. PSRS ornitologu konferencē (Maskava, 1974. g.), 2. PSRS konferencē par putnu migrācijām (Alma-Ata, 1978. g.), 18. Starptautiskajā Ornitoloģijas kongresā (Maskava, 1982. g.), Jauno biologu konferencē (Petrozavodska, 1982. g.), 11. Baltijas ornitologu konferencē (Tallina, 1983. g.). Kopā ar J. Baumanu ir uzturējis kontaktus ar kaimiņu ornitoloģisko stacionāru kolēģiem – lietuviešu “Ventis ragas” un krievu “Fringilla” stacionāra darbiniekiem, tai skaitā arī ciemojoties pie viņiem un uzņemot ciemiņus pie sevis.

Ir jāpiebilst, ka ārpus zinātniskajām aktivitātēm J. Rūte daudz enerģijas un spēka ieguldījis Papes stacijas saimnieciskajos darbos. Īpaši uzsvēram fakts, ka P. Blūma izplānotais, jau lielākā izmēra putnu ķeramais murds nekā iepriekšējais 1974. gadā vasarā ticis izgatavots tiešā J. Rūtes vadībā. Atgādināšu, ka padomju deficīta gados jebkuru materiālu dabūšana prasīja zināmu izdomu. Kolēģiem atmiņā palicis viens gadījums, kad putnu ķeršanas murda stiprināšanai pietrūka skrūvju, kuras J. Rūte ir operatīvi dabūjis, apbraukājot vietējos iedzīvotājus un, par interesējošo materiālu piedāvājot tā laika labāko “valūtu” – spirtu. Savukārt 1976. gadā par godu Papes stacijas desmit gadu jubilejai J. Rūte sarūpēja īpašas nozīmītes, speciāli pasūtījis Liepājā, un svinīgajā pasā-

Juris Rūte (pa labi) un Juris Lipsbergs pusdienojot Papes stacionārā, 1970. gads.

kumā dāvināja klātesošajiem. Viņš ir piedalījies noliktavas betonēšanas darbos 1982. gadā, regulāri labojis murda tīklus, taisījis putnu gredzenus. J. Rūte nodrošināja murda ekspluatāciju un organizēja brīvprātīgo palīgu nodarbināšanu un sadzīvi.

Dzīve bez putniem

1984. gadā J. Rūte pieņēma lēmumu pārtraukt darbošanos ornitoloģijā, jo vecākā laboranta amatā nespēja nopelnīt iztikai vajadzīgos līdzekļus un arī Zooloģijas muzejs nespēja nodrošināt Papes ornitoloģiskajai stacijai nepieciešamo finansiālo atbalstu. Jau nākamajā gadā viņš pārtrauca darbu Zooloģijas muzejā un turpmākos 30 gadus, līdz dzīves noslēgumam, ar putnu pētījumiem vairs nav nodarbojies. 1985. gadā J. Rūte iestājās un pasīvi darbojās Latvijas Ornitoloģijas biedrībā (biedrs līdz 1993. g.). Ar jauno ģimeni no Rīgas pārbrauca dzīvot uz Carnikavu, no sākuma mitinājās dzīvoklī, bet vēlāk uzbūvēja privātmāju. J. Rūte strādāja par meristēmu laboratorijas vadītāju zvejnieku kolhozā “Carnikava”, bet pēc kolhoza privatizācijas (1997. gadā) tika atbrīvots no darba, vēlāk darbojās par gāzes apkures katlu operatoru (kurinātāju). Divus gadus strādāja Rīgas Zooloģiskajā dārzā par taksidermistu un arī par baseinu mazgātāju Putnu nodaļā. Uzturēja kontaktus ar dažiem kolēģiem or-

nitologiem, laiku pa laikam ziņoja par novērotajiem gredzenotajiem putniem. Ģimenē izauga dēls un meita.

Juris Rūte mira 67 gadu vecumā 2014. gada 11. oktobrī, apglabāts Carnikavā.

Pateicības

Paldies Guntim Graubicam, Aivaram Petriņam, Agrim Celmiņam un Arkādijam Poppelam par atmiņu stāstiem. Pateicos Jurim Lipsbergam par atmiņu stāstiem un par iespēju apskatīt viņa privātā foto arhīva krājumu, kā arī izmantot dažas no šīm fotogrāfijām šajā pārskatā. Paldies Latvijas Dabas muzeja darbiniekiem Dmitrijam Boiko un Inetai Vitolai par iespēju apskatīt un nofotografēt putnus fondos, kā arī par sniegto informāciju no arhīva par T. Tomani. Liels paldies Ilzei Priedniecei par iespēju noskenēt Papes 10. jubilejas nozīmīti un citus vēsturiskos materiālus no ģimenes arhīva.

Papes 10. jubilejas (1976) nozīmīte. No Ilzes Priednieces ģimenes arhīva.

Literatūra

- Baumanis J. 1986. Pape 1966–1986. Nepublicēts manuskripts. 10 lpp.
- Baumanis J., Rūte J. 1984. Some peculiarities of autumn migration in 1981 at Pape. *Loodusevaatlusi* 1981. Vol. 1, Tallinn, Valgus: 82–87.
- Baumanis J., Rūte J. 1986. Long-term autumn occurrence of irregular migrants at Pape, Latvia. *Vār Fågelvärld*. Baltic Birds IV. Supplement 11: 13–16.
- Baumanis J., Rūte J., Graubics G. 1985a. Migration of birds in 1982 in Pape, Latvia. *Loodusevaatlusi* 1982. Vol. 1, Tallinn, Valgus: 66–71.
- Baumanis J., Rūte J., Graubics G. 1985b. Autumn bird migration 1983 in Pape. *Loodusevaatlusi* 1983. Vol. 1, Tallinn, Valgus: 92–98.
- Baumanis J., Rūte J., Graubics G. 1987. Bird migration in Pape in autumn 1984. *Loodusevaatlusi* 1984. Vol. 1, Tallinn, Valgus: 115–121.
- Blūms P., Baumanis J. 1968. Baltijas operācija Latvijā 1967. gada rudenī. Pārskats par putnu ķeršanu un gredzenošanu. *Zooloģijas muzeja raksti* 2: 7–18.
- Blūms P., Baumanis J., Lipsbergs J., Rūte J. 1971. Baltijas operācija Latvijā 1969. un 1970.g. Pārskats par putnu ķeršanu un gredzenošanu. *Zooloģijas muzeja raksti* 7: 5–35.
- Blūms P., Baumanis J., Rūte J. 1970. Baltijas operācija Latvijā 1968.g. rudenī. Pārskats par putnu ķeršanu un gredzenošanu. *Zooloģijas muzeja raksti* 5: 7–19.
- Lipsbergs J. 2009. Starp somzilitēm un padomju militāristiem. *Putni dabā* 2009/3: 11–15.
- Lipsbergs J. 2016. Klaidonīga putnu pētnieka piedzīvojumi. Rīga, Jumava, 416 lpp.
- Lipsbergs J., Rūte J. 1972. Akcja Baltycka 1971. Sekcja lotewska. *Notatki Ornitologiczne* 13 (1–2): 37–38.
- Lipsbergs J., Rūte J. 1973. Operation Baltic 1972. Latvian Section. *Ring* 7 (74): 2.
- Matrozis R. 2007. Nozīmīgi notikumi un jubilejas 2007. gadā. *Putni dabā* 2007/1: 31–32.
- Piterāns A., Pētersons N. 1989. Latvijas Universitātes Zooloģijas muzejs. Grām.: Zooloģijas aktuālās problēmas. Rīga, LVU: 5–16.
- Rute J. 1985. Changes in migrational behaviour of the Great Tit. In: Acta XVIII Congressus Internationalis Ornithologici. Moscow, August 16–24, 1982. Vol. II, Moscow, Nauka: 1166.
- Rūte J. 1984a. Autumn migration of the Jay (*Garrulus glandarius*) in Latvia in 1968–1981. *Loodusevaatlusi* 1981. Vol 1, Tallinn, Valgus: 89–94.
- Rūte J. 1984b. Dzilniņa Sibīrijas pasuga – *Sitta europaea Asiatica Gould* – Latvijā. *Retie augi un dzīvnieki*: 49–52.
- Rūte J. 1986. Hibrida zilīte – *Parus pleskei* – Latvijā. *Retie augi un dzīvnieki*: 44–47.
- Rūte J., Lipsbergs J. 1972. Latvijas putnu sistemātiskais saraksts. Rīga, 20 lpp.
- Velce D. 1969. Biologu velte universitātes jubilejai. *Padomju students* 13.03.1969.
- Блум П., Бауманис Я., Липсберг Ю., Руте Ю. 1970. Некоторые результаты отлова и кольцевания птиц во время осенней миграции в пос. Папе (1966–69 гг.). В кн.: Материалы VII Прибалтийской орнитологической конференции. Том II. Рига: 58–61.
- Липсберг Ю.К., Приедниекс Я.Я. 1975. Соловьиный сверчок *Locustella luscinioides (Savi)* – новый гнездящийся вид птиц в фауне Латвии. *Zooloģijas muzeja raksti* 12: 48–62.
- Липсберг Ю.К., Руте Ю.Я. 1972. Осенняя миграция синиц и ополовника на юго-западном побережье Латвии в 1967–1971 г. В кн.: Тезисы докладов VIII Прибалтийской орнитологической конференции. Таллин: 54–56.
- Липсберг Ю., Руте Ю. 1974. Об использовании метода отлова большими ловушками для количественной характеристики миграций птиц. В кн.: Материалы VI Всесоюзной орнитологической конференции. Том II. Москва: 184–186.
- Липсберг Ю.К., Руте Ю.Я. 1975. Осенняя миграция синиц семейства *Paridae* и ополовника на юго-западном побережье Латвии в 1967–71 гг. *Сообщения Прибалтийской комиссии по изучению миграций птиц* 9: 105–122.
- Руте Ю.Я. 1971. Соловьиный сверчок *Locustella luscinioides (Savi)* – новый вид птиц в фауне Латвии. *Zooloģijas muzeja raksti* 7: 140
- Руте Ю.Я. 1976. О скорости миграционного передвижения на примере синиц рода *Parus*. *Zooloģijas muzeja raksti* 15: 34–49.
- Руте Ю.Я. 1978. Изменение скорости миграционного передвижения некоторых видов воробьиных. В кн.: II Всесоюзная конференция по миграциям птиц. Тезисы сообщений. Алма-Ата, 8–10 августа 1978 г. Алма-Ата, Наука: 59–60.
- Руте Ю. 1980. Миграции большой синицы (*Parus major*). ЛГУ, дипломная работа.
- Руте Ю.Я. 1981. Изменения в характере осеннего пролета большой синицы (*Parus major L.*). Grām.: Murgurkaulnieku ekoloģijas un uzvedības pētījumi Baltijā. Rīga, LVU: 59–69.
- Руте Ю.Я. 1982. Особенности осеннего пролета сибирской (*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*) и европейской (*N.c. caryocatactes*) ореховок. В кн.: Тезисы докладов молодых ученых биологов. Петрозаводск: 49–50.
- Руте Ю. 1983a. Изменения полового и возрастного состава большой синицы во время осеннего пролета. В кн.: Тезисы докладов XI Прибалтийской орнитологической конференции. Таллин: 186–188.
- Руте Ю. 1983b. Длиннохвостая синица, черноголовая гаичка, буроголовая гаичка, хохлатая синица, московка, обыкновенная лазоревка, белая лазоревка, большая синица, обыкновенный поползень, обыкновенная пищуха, щур, клест-еловик, обыкновенный клест, белокрылый клест. В кн.: Птицы Латвии. Территориальное размещение и численность. Под ред. Я.Виксне. Рига, Зинатне: 172–177, 185–186.
- Руте Ю.Я., Бауманис Я.А. 1986. Многолетняя осенняя динамика численности нерегулярных мигрантов в Папе (Латвия). В кн.: Кольцевание и мечение птиц в СССР 1979–1982 годы. Москва: 23–29.

Summary

In memory of Juris Rūte (1947–2014) /Ruslans Matrozis/

Juris Rūte (1947–2014) was one of the first ornithologists, who actively participated in bird migration studies at Pape Ornithological research station from 1967 until 1984. In 20 years, he published (as the main author or co-author) 26 articles about bird migration issues (in Russian, Latvian and English), and especially focused his attention on Titmice (*Paridae*) migration studies. He worked as a taxidermist for 16 years in the Zoological Museum of the Latvian State University. The museum today holds 314 bird skins prepared by J. Rūte.